

TANTSIJATE ARUSAAMAD VÕTMEPÄDEVUSTE ARENDAMISEST ÜLIKOOLIDE RAHVATANTSUKOLLEKTIIVIDES

Krista Koval

Juhendaja: Halliki Põlda, PhD

Tallinna Ülikooli haridusteaduste instituut

Andragoogika ja täiskasvanuhariduse valdkond

ANNOTATSIOON

Töö eesmärk on uurida võtmepädevuste arendamise arusaamu ülikoolide rahvatantsukollektiivides tantsijate vaatest. Artiklis on selgitatud mitteformaalõppe olemust ja erinevust informaalõppest. Lisaks on selgitatud võtmepädevusi ning oskuseid, kasutades erinevaid allikaid, ning loodud uusi omavahelisi seoseid. Olen toonud välja uuringuid, kuidas erinevad pädevused soodustavad uue töökoha leidmist ning on oluline osa elukestvaõppe perspektiivist. Andmete kogumiseks viisin läbi küsimustiku ning uuringu valimi moodustavad 72 inimest. Uurimistulemuste põhjal selgub, et kõiki kaheksat võtmepädevust on võimalus arendada olles rahvatantsukollektiivi liige.

Võtmesõnad: mitteformaalõpe, oskused, rahvatants, informaalõpe.

SISSEJUHATUS

Juba kümme aastat tagasi kirjeldati võtmepädevuste kasvavat olulisust tööturule sisenemisel ja toimetulekul (Gedviliene & Bortkevičienė, 2013). Võtmeoskuste olulisust mõjutavad töökorralduse muudatused, mis nõuavad ühelt poolt piisavalt erialaseid teadmisi ja oskuseid, aga samas ka valdkondade piirialadel olevaid oskuseid. Laialdasemad teadmised ja oskused tagavad täiskasvanute suurema tööalase konkurentsivõime ning sotsiaalse turvalisuse. Rahvatants on üks tegevustest, mis toetab just valdkondade piirialadel olevate teadmiste ja oskuste arengut. Samuti toovad varasemad uurinud välja, et rahvatantsuga tegelemise peamiseks motiividest on nii seltskondlikud põhjused kui ka selge eneseareng ning valdkonna mitmekesisus (Neostus, 2015; Kuk, 2016)

Artiklit ajendas kirjutama isiklik huvi avada võtmepädevuste arendamise temaatikat ning leida seosed teooria ning praktika vahel. Varasemalt on Reinman (2022) oma magistritöö raames uurinud võtmepädevuste arendamist ülikoolide muusikakollektiivi ja dirigentide vaatest. Uurijana lähen otsima vastust küsimusele, millised arusaamad on tantsijatel võtmepädevuste arendamisest ülikoolide rahvatantsukollektiivides. Varasemalt on uuritud rahvatantsijate hoiakuid ja kogemusi rahvatantsu, kui rekreatiivset tegevust (Kuk, 2016), küll aga on väheselt uuritud võtmepädevuste arendamise võimalusi ning mõistmist rahvatantsu kontekstis.

Reinman on enda magistritöös (2022) uurinud sarnast teemat, kuid tema keskendus muusikakollektiividele ja dirigentidele. Sellest magistritööst selgus, et muusikakollektiivides loob dirigent kaasava õpikeskkonna ning tema enesearengule suunav õpetamisviis toetab harrastusmuusikute elukestvat ja ennastjuhtivat õppimist, mille tulemusena arenevad pidevalt osalejate võtmepädevused (Reinman, 2022). Lisaks eelnevale magistritööle on varasemast uuringust selgunud, et mitteformaalõppes on üldpädevused fookuses ja mitteformaalõpe toetab üldpädevuste kujunemist isegi siis, kui praktikud konkreetseid pädevusi ei nimeta (Põlta *et al.*, 2021).

Artikkel pakub väärtust tantsijatele, kes saavad uurimuse abil parema ülevaate võtmepädevuste olemusest ja rahvatantsukollektiivis osalemise mõjust nende võtmepädevuste arendamisel. Lisaks tänu võtmepädevuste ja oskuste kõrvutamisele on tegemist ka olulise sisendiga, milliste pädevuste arenguga arendatakse universaalseid tulevikutöö oskuseid (Kutsekoda, 2016). Ülikoolidele ning kollektiivide juhendajatele võib töö pakkuda ka lisandväärtust, sest toon tantsijate vastuste põhjal näidetena välja selle,

milliseid pädevusi on kollektiivis osalemine arendanud. See võib olla argument näiteks siis, kui arutelu all on kollektiivide toetamise meetmed.

Ennastjuhtiva täiskasvanuna saab tantsija ise valida, millisel määral panustada kollektiivi arengusse ning kui palju on see omakorda seotud tantsija pädevuste arenguga. Mezirow on toonud välja, täiskasvanuhariduse eesmärk on aidata inimesel saada iseseisvaks mõtlejaks, kuid see ei välista seda, et tegevuste lahtimõtestamiseks on vaja kõrvalist abi (Märja *et al.*, 2021). Eelnevast lähtuvalt saan püstitada artikli uurimisküsimused. Milliseid võtmepädevusi on võimalik arendada rahvatantsukollektiivis? Millist mõju avaldavad tegevused tema pädevuste arengule? Millisel määral oskab tantsija luua seoseid, kuidas võtmepädevused on seotud erinevate tegevustega?

Uurimisküsimustele leian vastuse kasutades uurimisinstrumendina küsimustikku, mis on koostatud Reinmani (2022) küsimustiku põhjal. Valimis on nelja ülikooli ansambli tantsijad: Tallinna Ülikooli rahvatantsuansambli Soveldaja, Tallinna Tehnikaülikooli tantsuansambli Kuljus, Tartu Ülikooli Rahvakunstiansambli ja Eesti Maaülikooli rahvatantsuansambli Tarbatu tantsijad. Valimisse kuuluvad tantsijad, kes on liitunud ansambli tegevusega 2022 aastal või varem. Valimisse sattunud 2023. ja 2024. aastal liitunud tantsijad elimineerisin. Seminaritöö mahtu silmas pidades kitsendasin valimit vaid tantsijatele ning jätsin välja juhendajad, et saada protsessis olevate õppijate hinnangud võtmepädevuste arendamisel.

Rahvatantsukollektiivis osalemine kui mitteformaalõpe

Rahvatantsukollektiivis on vähemalt 10 liiget (Riigi Teataja, 2021), kellega ollakse ühes arenguprotsessis ja käiakse kindla regulaarsusega koos tantse õppimas. Oluline on tantsupaarilisega õppeprotsessis osalemine ja grupiga koos õppimine, kuna lõpuks peab lavale jõudma kogu rühma ühtne terviklik tants, mitte kaheksa soolopaari.

Mida elukogenumad ollakse, seda enam tunnetakse ja väärtustatakse õppimisvõimalusi mitteformaalsetes argielu situatsioonides, end õppijana määratlemata (Märja *et al.*, 2021). Ülikoolide rahvatantsukollektiivides osalejate vanused on erinevad, alates varajasest täiskasvanueast kuni vanema täiskasvanuteni (Bjorklund & Bee, 2015) ning eri igasid ning soove arvestades on mitteformaalõppe formaat kõige paremini toetavam formaat, kuidas just rahvatantsukollektiivis õpe toimib ja oskusi omandatakse.

Deksnis (2024) uuris mitteformaalõppe ja tööelu lõimimise võimalusi ning tõi välja, et mitteformaalõpe pakub väärtuslikke võimalusi üldpädevuste ja oskuste arendamiseks, mis

on olulised nii isiklikus elus kui ka karjääriredelil edasiliikumiseks. Mitteformaalõpe annab õppijatele võimalusele arendada ja rakendada oma teadmisi ja oskusi praktilises kontekstis, mis suurendab õppija eneseusaldust ja vastutustunnet. Haridus- ja teadusministeeriumi VÕTA programm, mis sätestab varasemate õpingute ja töökogemuste arvestamist, toob välja: õppimine ei toimu vaid formaalhariduses, vaid on ajas jätkuv ning hõlmab ka mitteformaalset ja informaalset õppimist (HTM, 2024).

Informaalõpe toimub juhuslikult igapäevaelu käigus, on struktureerimata ja juhendajata, näiteks õppimine töö, hobide või suhtlemise kaudu. Mitteformaalõpe on organiseeritud ja eesmärgipärane, toimudes väljaspool formaalset haridussüsteemi, näiteks töötubades või kogukonnaprojektides. Peamine erinevus seisneb õppimise struktuuris ja juhendamises: mitteformaalõpe on organiseeritud ja juhendatav, samas kui informaalõpe on spontaanselt omandatud (Colley *et al.*, 2002). Läbi oma kogemuse analüüsi saabki läbi mitteformaalse õppevormi ka tantsija arusaama, kui palju on lisaks tantsutreeningul õpitud põhisammudele õpitud ja omandatud vajalikke võtmepädevusi.

Võtmepädevuste arendamise olulisus mitteformaalõppes

Rahvatantsijana on võtmepädevuste arendamine kollektiivis osaledes pigem juhtimata ja mitteteadlik protsess. See tähendab, et rahvatantsukollektiivides ei ole ettenähtud õppekava, mis kirjeldaks võtmepädevuste arendamise tava. Selles alapeatükis kirjeldan lahti kaheksa võtmepädevust. Võtmepädevused on kõigile inimestele vajalikud pädevused (EKI, 2024), mis tagavad nende eneseteostuse ja arengu kodanikuaktiivsuse, sotsiaalse kaasatuse ja tööhõive.

Mitteformaalõpe ning kaheksa võtmepädevust, mis on Euroopa Liidu Nõukogu poolt määratletud aastal 2018, toetavad üksteist palju, ning läbi mitteformaalõppe on võimalus väga paljusid võtmepädevusi arendada (Põlda *et al.*, 2021). Järgnevalt avan (Tabel 1) lähtuvalt Euroopa Liidu Nõukogu poolt välja antud dokumendi põhjal võtmepädevusi (EL, 2018).

Tabel 1. Võtmepädevusi kirjeldav tabel.

Pädevus	Kirjeldus (EL, 2018)
Kirjaoskuspädevus	Suutlikkus teha kindlaks, mõista, väljendada ja tõlgendada kontseptsioone, tundeid fakte ja arvamusi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades selleks visuaalseid, audio- ja digivahendeid eri ainedistsipliinides ja kontekstides.

Mitmekeelsuse pädevus	Suutlikkus kasutada suhtlemisel eri keeli kohaselt viisil ja tulemuslikult. Suures osas on selle puhul tegemist samade oskustega kui kirjaoskuste puhul.
Matemaatikapädevus ning loodusteadus-, tehnoloogia-, inseneriteaduste pädevus	Suutlikkus arendada ja rakendada matemaatilist mõtlemist ja arusaamist, et lahendada mitmesuguseid igapäevaelus tekkivaid küsimusi. Hea arvutamisoskuse saavutamisel on rõhuasetus protsessil ja tegevusel ning samuti teadmisel. Matemaatikapädevus hõlmab vähemal või suuremal määral ka suutlikkust ja soovi kasutada matemaatilist mõtlemist ning esitlusviisi.
Digipädevus	Suutlikkus kasutada digitehnoloogiaid oskuslikult, kriitiliselt ja vastutustundlikult õppimise, töö, meelelahutuse ja ühiskonnaelus osalemise eesmärgil. See hõlmab teabe- ja andmekirjaoskust, teabevahetust ja koostööd, meediapädevust, digitaalse infosisu loomist, turvalisust, intellektuaalomandi õigustega seotud küsimusi ning probleemide lahendamist ja kriitilist mõtlemist.
Enesemääratlus-, sotsiaalne ja õpipädevus	Suutlikkus ennast analüüsida, hallata tõhusalt aega ja teavet, teha konstruktiivset koostööd, olla kohanemisvõimeline ning korralda oma õpitegevust ja karjääri. Hõlmab suutlikkust tulla toime ebakindluse ja keerukusega, õppida õppima, toetada oma füüsilist ja emotsionaalset heaolu, säilitada füüsiline ja vaimne tervis ning suuta elada terviseteadlikkus ja tulevikku suunatud elu, näidata üles empaatiavõimet ja hallata konfliktne kaasavas ja toetavas kontekstis.

Kodanikupädevus	Võime tegutseda vastutustundliku kodanikuna ning täielikult teostada oma kodanikuõigusi ja osaleda ühiskonnaelus: selleks peab inimene saama aru sotsiaalsetest, majanduslikest, õiguslikest ja poliitilistest kontseptsioonidest ja struktuurides ning ülemaailmsetest suundumustest ja kestlikkuse põhimõttest.
Ettevõtlikkuspädevus	Võime tegutseda lähtuvalt võimalustest ja ideedest ning muuta need teiste jaoks väärtuseks. Selle aluseks loovus, kriitiline mõtlemine ja probleemide lahendamise oskus, algatusvõime ja sihikindlus ning võime teha koostööd, et kavandada ja hallata projekti, millel on kultuuriline, sotsiaalne või rahaline väärtus.
Kultuuriteadlikkuse ja kultuurilise eneseväljenduse pädevus	Suutlikus mõtestada ja austada seda, kuidas väljendatakse loomingulisi ideid ja kuidas edastatakse neid eri kultuurides läbi mitmesuguste kunsti- ja kultuurivormide. See hõlmab oma ideede ning oma kohta või rolli ühiskonnas puudutava käsituse mõistmist, arendamist ja väljendamist erinevatel viisidel ja eri kontekstides.

Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035 on välja toonud üheksa põhimõtet ja väärtust, millest on lähtutud arengukava koostamisel, neist üks on eesti keele ja kultuuri säilimine ja areng (HTM, 2020). Lähtuvalt arengukavast on kultuuriteadlikkuse ja kultuurilise eneseväljenduse pädevus seotud teiste tuleviku pädevustega, mille eesmärgiks on kultuuri arendamine erinevatel viisidel. Lisaks toob arengukava välja olulise sihina aastaks 2035, et kõigil inimestel oleks üld- ja tuleviku pädevusi võimalus omandada ja arendada (HTM, 2020) ning läbi mitteformaalõppe rahvatantsus on võimalus enda pädevusi arendada senikaua, kuni kodaniku füüsiline või vaimne tervis talle piiranguid ei tekita.

Mitteformaalse ja informaalse õppe tähtsus ja asjakohasus on kultuuri-, noorsootöö, vabatahtliku tegevuse ja rahvaspordi valdkonnas saadud kogemuste põhjal ilmne (Tudor, 2016). Mitteformaalne ja informaalne õpe on väga olulised ka selleks, et toetada suhtlemisoskuse ja kognitiivsete oskuste, näiteks kriitilise mõtlemise, analüüsioskuse, loovuse, probleemilahenduse ja kohanemisvõime arengut, mis hõlbustab noorte üleminekut

täiskasvanuikka, kodaniku aktiivsusesse ja tööellu (EL, 2018; Di Rienzo, 2020). Reinman (2022) on oma magistritöö tulemustes esitanud aga, et muusikaharrastajate kollektiiviliikmed tunnetasid, et dirigent toetab võtmepädevuste arengut igas pädevus valdkonnas, mõnes küll rohkem, teises vähem.

Eelnevalt kirjeldatud kaheksa võtmepädevust ja nende kirjeldused on aluseks ka sellele küsimustikule, mida oma artikli andmete kogumiseks kasutasin.

Oskused ja pädevused

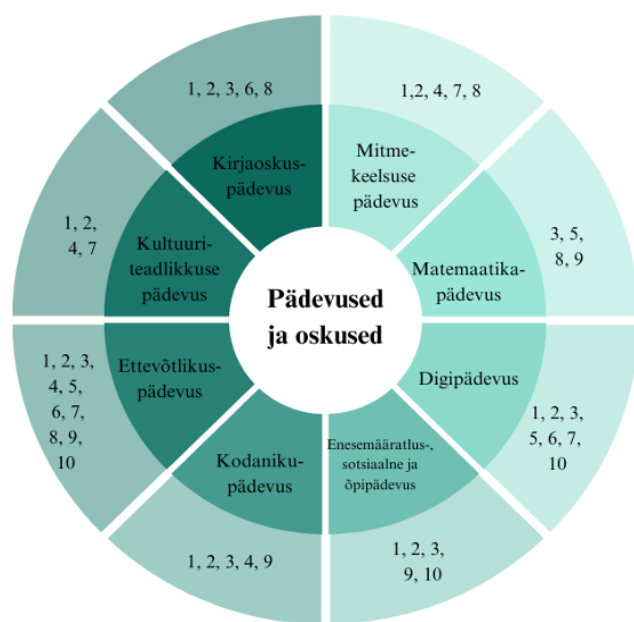
Pädevused toetavad edukat toimetulekut ühiskonnas. Pädevusi saab rakendada paljudes eri olukordades ja mitmesugustes kombinatsioonides (EL, 2018). Lisaks on koostanud Kutsekoda tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteem OSKA aastal 2016 raporti, milles toob välja universaalsed tulevikutöö oskused (Kutsekoda, 2016).

Tabel 2 Tulevikuoskusi kirjeldav tabel (Kutsekoda, 2016)

Tulevikuoskus	Selgitus
Mõtestamine (1)	Võime mõtestada ja väärtustada väljendatu sisulist tähendust.
Sotsiaalne intelligentsus (2)	Oskus tunnetada suhtlemisel inimeste vajadusi ja soove ning luua nendega usalduslik suhe.
Loovus ja kohanemine (3)	Oskus kiiresti reageerida ootamatule situatsioonile ja leida mittestandardseid lahendus.
Kultuuride-vaheline kompetents (4)	Oskus edukalt toime tulla erinevates kultuurikeskkondades
Programmeeriv mõtlemine (5)	Oskus teisendada suuri andmemahutusi abstraktseteks mõistetest ja aru saada andmepõhisest otsustamisest.
Uue meedia kirjaoskus (6)	Oskus kriitiliselt hinnata ja luua sotsiaalmeedias uut sisu ning kasutada seda veenvalt kommunikatsiooniks.

Transdistsiplinaarsus (7)	Oskus aru saada erinevate distsipliinide (ainevaldkondade) mõistetest ja nende omavahelistest seostest.
Disain-mõtlemine (8)	Oskus tegevusi (töös vajalikke protsesse) eesmärgipäraselt (soovitatud eesmärgi saavutamisel suunatud) kavandada, visualiseerida ja kommunikeerida.
Enesejuhtimine ja kognitiivse koormuse ohjamine (9)	Oskus filtreerida andmeid tähtsuse järgi ja maksimeerida kognitiivset võimekust, kasutades erinevaid meetodeid.
Virtuaalne koostöö (10)	Oskus töötada tulemuslikult erinevates (ka virtuaalsetes) töörühmades, hoida inimesi pühendunud ja motiveeritud ning tekitada neis kollektiivi tunnet.

Järgneval joonistel toon välja ja võrdlen omavahel kaheksat võtmepädevust ja kümne universaalse tulevikutöö oskuste omadusi (Joonis 1). Antud võrdlusega saan uuringu tulemustes avada omavahelisi seoseid pädevuste ja oskuste vahel.

1 - mõtestamine; 2 - sotsiaalne intelligentsus; 3 - loovus ja kohanemine; 4 - kultuurivaheline kompetents; 5 - programmeeriv mõtlemine; 6 - uue meedia kirjaoskus; 7 - transdistsiplinaarsus; 8 - disain-mõtlemine; 9 - enesejuhtimine ja kognitiivse koormuse ohjamine; 10 - virtuaalne koostöö

Joonis 1. Pädevused ja oskused

Oskused ja pädevused on tööturul edukaks toimetulekuks üliolulised (OECD, 2014). Statistikaameti uuringust selgub, et Eesti ettevõtted peavad töötajate puhul kõige olulisemaks tehnilisi, praktilisi või tööspetsiifilisi oskusi ja teadmisi, meeskonnatööoskust ning klienditeenindusoskust (Statistikaamet, 2024). Samuti rõhutab OSKA uuring tööelu üldoskuste, nagu enesejuhtimise, mõtlemis- ja lävimisoskuste, tähtsust ning nende arendamise vajadust tulevikus (Leemet & Ungro, 2022). Need uuringud kinnitavad, et nii spetsiifilised kui ka üldised oskused ja võtmepädevused on tööturul konkurentsivõime säilitamiseks hädavajalikud. Lisaks on välismaine uuringud näidanud, et tööalaste oskuste ja pädevuste arendamine on jätkuvalt oluline globaalses tööturul, et tagada konkurentsivõime ja elukestev õpe (Colley *et al.*, 2002).

METOODIKA JA VALIM

Uurimisküsimustele vastuse leidmiseks kasutan kvantitatiivset uuringumeetodit. Meetodina kasutan kaardistusuuringut, mille eesmärk on mõista tegelikkuses valitsevaid asjaolusid ja tingimusi ning olukorda selgitada ja reflekteerida (Virkus, 2016).

Küsimustiku koostamisel võtsin aluseks Reinmani (2022) magistritöö küsimustiku, kuid kohandasin seda vastavalt enda uuringu kontekstile. Küsimustik koosnes üheteistkümnest küsimusest, mis omakorda jagunesid kaheks – esimeses poole uurisin tantsija tausta ning teises pooles sai iga vastaja hinnata, kuidas on pädevused arenenud rahvatantsukollektiivi liikmena. Eelnevad küsimused olid vastajatele kohustuslikud, vabalt sai iga vastaja lisada kommentaari pädevuste näidete osas. Küsimustikus kasutati võtmepädevuste hindamiseks nelja astmelist skaalat - 1 - ei ole; 2 - pigem ei ole; 3 - pigem olen; 4 - kindlasti olen. Neljaastmeline skaala ei võimalda vastajatel erapoolt hinnangut anda. Lisaks olid küsimustikus avatud küsimused, mis võimaldavad vastajatel väljendada oma arvamusi ja hoiakuid, pakkudes uurijale põhjalikumalt ja mitmekesisemat teavet (Lagerspetz, 2017). Enne iga pädevuse hindamist kirjutasin lahti pädevuse lühikirjelduse ning lisasin ühe näite (vt Lisa 1).

Google Forms keskkonnas loodud küsimustiku saatsin välja neljale rahvatantsuansamblile: Tallinna Tehnikaülikooli tantsuansamblile Kuljus (edaspidi Kuljus), Tallinna Ülikooli tantuansamblile Soveldaja (edaspidi Soveldaja), Eesti Maaülikooli Rahvatantsuansamblile Tarbatule (edaspidi Tarbatu) ja Tartu Ülikooli Rahvakunstiansamblile (edaspidi TÜRKA). Küsimustiku saatsin iga ansambli esindajale, kes edastas küsitlused kas üldmeilile või ühisgruppi. Küsitluse viisin läbi 19.11.2024–26.11.2024, saates ühe

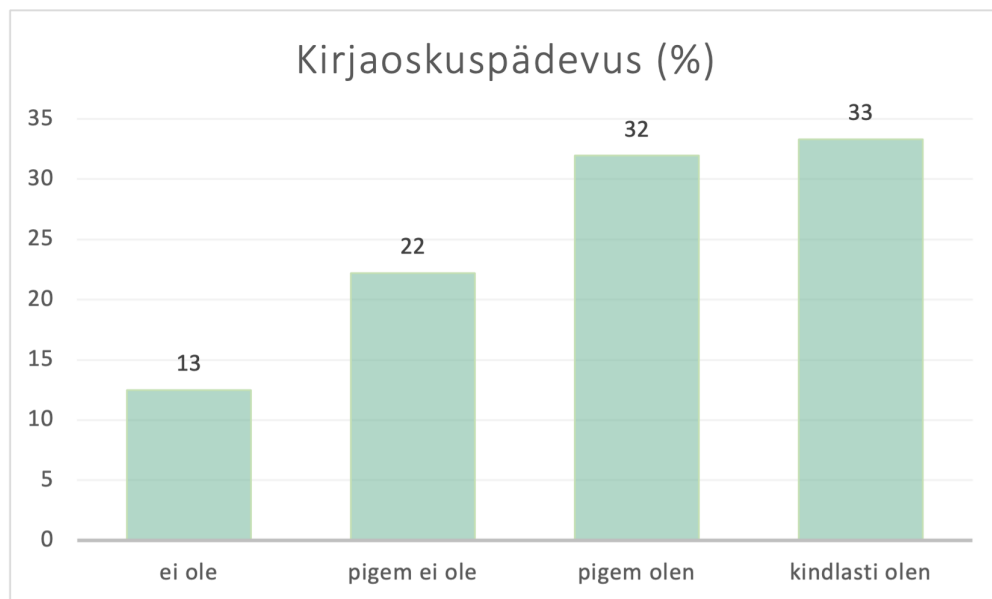
meeldetuletuse 24.11.2024. Kokku vastas küsimustele 89 inimest, kellest valimiväliseid (liitunud 2023 ja 2024) inimesi oli 17, seega kogu analüüsitav andmete kogumaht on 72 inimese vastused (N=72).

TULEMUSED

Uurimistulemused esitan eelnevalt välja toodud võtmepädevuste järgi, millele nagu ka küsimustikus eelneb võtmepädevuste kirjeldused. Tulemuste analüüsis on toodud välja vastanute (V) kommentaarid ning mõtted, kuidas vastajad ise mõtestavad või toovad näiteid kindla pädevuse arendamise kohta. Võtmepädevuste analüüsi lõpus olen sidunud vastused uurimisküsimustega.

Kirjaoskuspädevus

Suutlikkus teha kindlaks, mõista, väljendada ja tõlgendada kontseptsioone, tundeid fakte ja arvamusi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades selleks visuaalseid, audio- ja digivahendeid eri ainedistsipliinides ja kontekstides(EL, 2018).

Joonis 2. Kirjaoskuspädevus tulemused

Vastavalt uurimistulemustele hindavad 33% ehk 24 vastanutest kirjaoskuspädevuse arendamist läbi rahvatantsuansambelis osalemise kõrgeks. Samas 13% ehk 9 hindavad eelmainitud pädevuse arendamist madalalt. Selle põhjal võib öelda, et kirjaoskuspädevuse arendamine on tantsijate arvates üks võtmepädevustest, mida tantsuansamblist arendatakse.

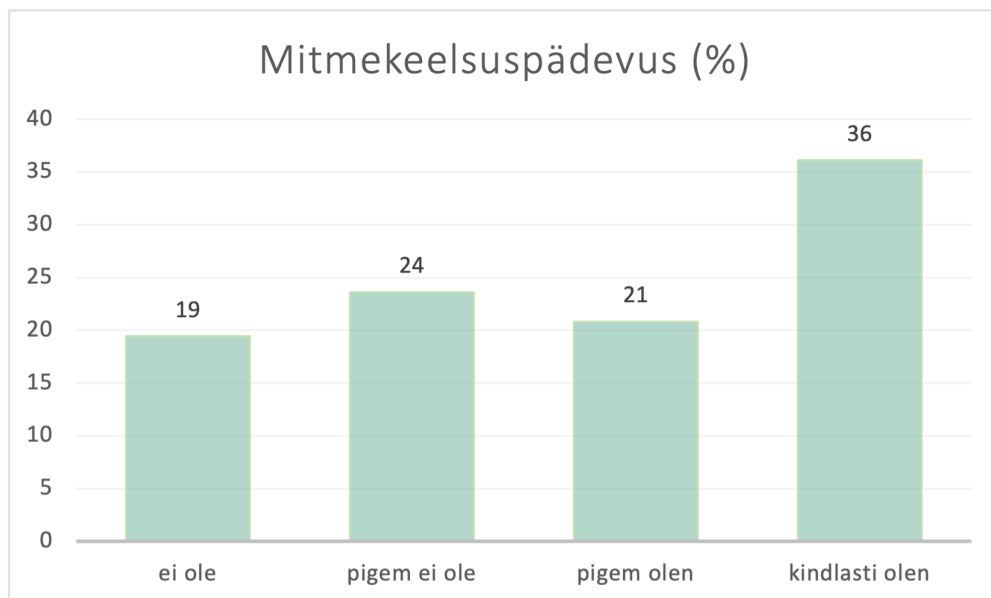
Näide 1: *Turundustekstide kirjutamine, artiklite kirjutamine ansambli ajakirja.* (V14)

Näide 2: *Oma rollis pean suhtlema koosseisude kassiridega ja andma juhiseid sünnipäevalaste, külaliste ja tänamiste kinkide osas ning raha liikumiste kohta. Minul tuleb ka busside päringud välja saata kui kuhugi minek on.* (V24)

Näide 3: *Olles kollektiivi president, on olnud vaja kirjutada ametlikumaid kirju ja seeläbi pidanud panema rõhku rohkem korrektsele vormile.* (V66)

Mitmekeelsuspädevus

Suutlikkus kasutada suhtlemisel eri keeli kohaselt viisil ja tulemuslikult. Suures osas on selle puhul tegemist samade oskustega kui kirjaoskuste puhul (EL, 2018).

Joonis 3. *Mitmekeelsuspädevus tulemused*

Tulemuste põhjal selgus, et 36% vastanutest, ehk 26 inimest toovad välja, et nad on kindlasti tantsuansambli liikmena saanud arendada enda mitmekeelsuspädevust, kuid suur osa vastanust olid pikem kahtlevad sisukohal, kas nad on või ei ole arendanud antud võtmepädevust. Kaheksast uuritud võtmepädevusest paistab silma mitmekeelsuspädevuse väikene areng, sest lausa 14 vastajat ehk 19% vastanutest leidis, et nad ei ole arendanud mitmekeelsuspädevust. Kuid võrreldes teiste võtmepädevustega on mitmekeelsuspädevuste vastused jaotunud kõige võrdsemalt.

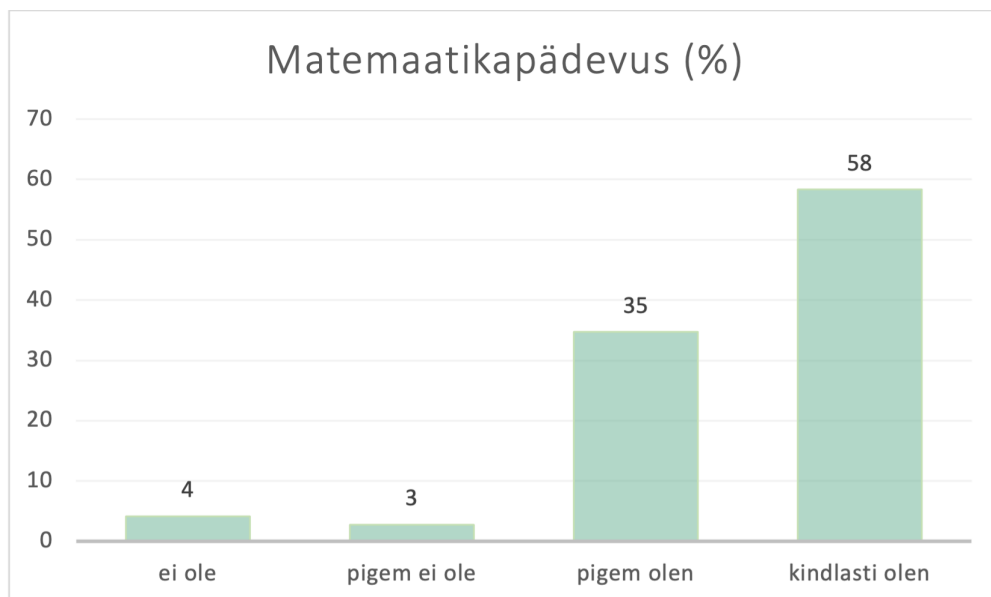
Näide 4: *Toon paralleeli ka tantsukirjelduste kui omaette keele mõistmisega. Muidugi osalemine erinevates rahvusvahelistes koostöodes, kus lisaks räägitavale keelele tuleb mõista ka kehakeelt ning lugeda mõtteid.* (V02)

Näide 5: *Kindlasti väljendub selle pädevuse arendamine kõige ehtsamal kujul rahvusvahelistel festivalidel osaledes või väliskülalisi võõrustades, aga olukordi tuleb ette ka kodumaal (nt esinemised Ida-Virumaal).* (V05)

Näide 6: *Rahvusvahelistel festivalidel ja üritustel osalemine, festivalidel osalemise organiseerimine, festivalide otsimine ja nendega suhtlemine.* (V58)

Matemaatikapädevus ning loodusteadus-, tehnoloogia-, inseneriteaduste pädevus

Suutlikkus arendada ja rakendada matemaatilist mõtlemist ja arusaamist, et lahendada mitmesuguseid igapäevaelus tekkivaid küsimusi. Hea arvutamisoskuse saavutamisel on rõhuasetus protsessil ja tegevusel ning samuti teadmisel. Matemaatikapädevus hõlmab vähemal või suuremal määral ka suutlikkust ja soovi kasutada matemaatilist mõtlemist ning esitlusviisi (EL, 2018).

Joonis 4. *Matemaatikapädevus ning loodusteadus-, tehnoloogia-, inseneriteaduste pädevuse tulemused*

Vastustest selgub, et antud pädevuse arendamisega on palju vastajad kokkupuutunud, lausa 58% vastajatest ehk 42 inimest leidsid, et nad on kindlasti matemaatikapädevust saanud arendada ning 25 inimest, mis on 35% vastanutest on pigem arendanud eelmainitud pädevust. Vaid 4% vastanutest, ehk 3 tantsijat ei olnud matemaatikapädevusega kokkupuutunud.

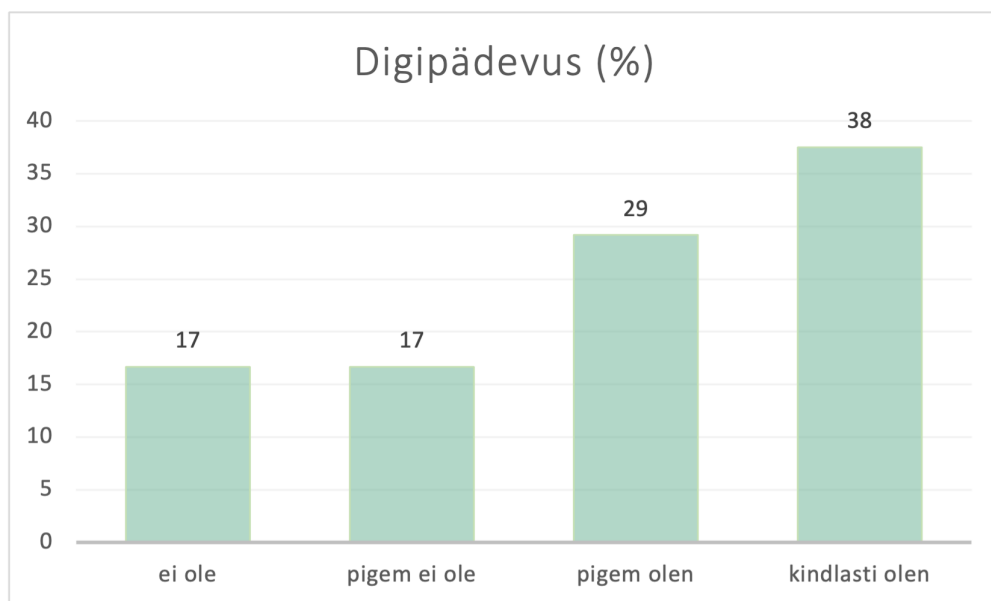
Näide 7: Kirjelduste lugemine ja neist arusaamine, tantsupeo platsijooniste mõistmine. (V07)

Näide 8: Muusika ja joonised on igas tantsus, eks ikka on abiks olnud. Sellele teadlikult ei mõtle trennis, aga salaja ikka jääb külge. (V09)

Näide 9: Tunnen, et rahvatants on arendanud kiirelt hoomata jooniste kujunemist. Kiirelt saan aru kust peavad ringis inimesed käest lahti laskma, et jõuda vedada rivisid vajalikesse joonistesse soovitud taktide ja kombinatsioonidega. (V16)

Digipädevus

Suutlikkus kasutada digitehnoloogiaid oskuslikult, kriitiliselt ja vastutustundlikult õppimise, töö, meelelahutuse ja ühiskonnaelus osalemise eesmärgil. See hõlmab teabe- ja andmekirjaoskust, teabevahetust ja koostööd, meediapädevust, digitaalse infosisu loomist, turvalisust, intellektuaalomandi õigustega seotud küsimusi ning probleemide lahendamist ja kriitilist mõtlemist(EL, 2018).

Joonis 5. Digipädevus tulemused

Tulemustest selgub, et päris vastanutest 12 inimest (17%) ei ole kokku puutunud digipädevuse arendamisega, samas 38%, mis on 27 vastanutest, leiab, et on kindlasti saanud arendada digipädevuse arengut ning tuues erinevaid näiteid sinna juurde.

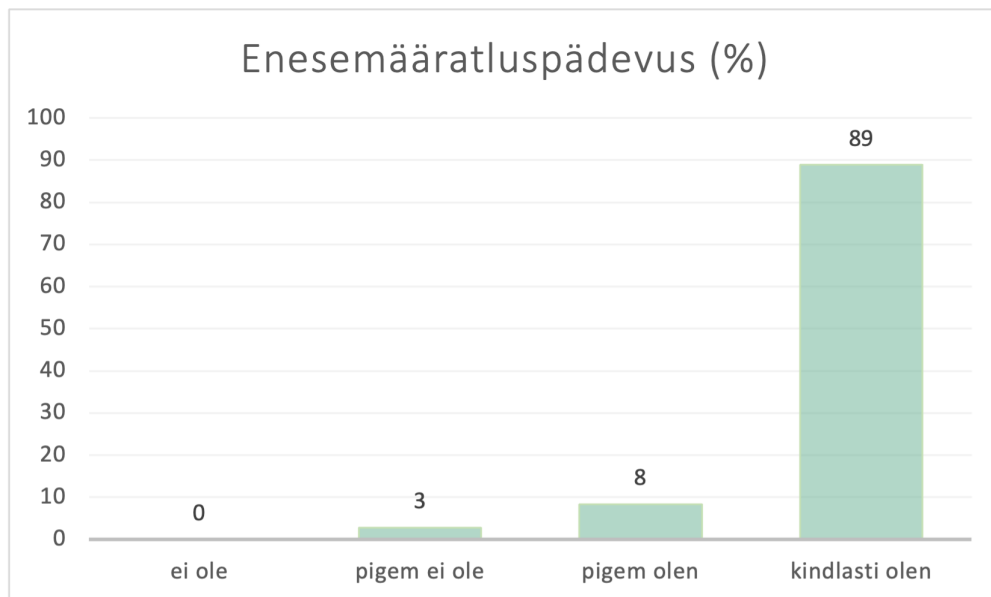
Näide 10: Suur osa ansamblisisesest majandamisest toimub digikeskkonnas, meie siseveeb, suhtlus jne. (V47)

Näide 11: Digitaalne meediapädevus (some tiimis), Rühma/ansambli tegevust puudutavate andmetablite loomine ja haldamine. (V58)

Näide 12: Graafiliste sotsiaalmeedia materjalide kujundamine, logo kujundamine, aastaraamatu kujundamine ja küljendamine- nende tegevuste jaoks kasutan erinevaid digiprogramme. Wiki andmebaasi kasutamine info leidmiseks ja videote, piltide vaatamiseks. Igapäevaseks rühmaga seonduva info kasutamiseks, talletamiseks google sheets keskkonna kasutamine. (V68)

Enesemääratlus-, sotsiaalne ja õpipädevus

Suutlikkus ennast analüüsida, hallata tõhusalt aega ja teavet, teha konstruktiivset koostööd, olla kohanemisvõimeline ning korralda oma õpitegevust ja karjääri. Hõlmab suutlikkust tulla toime ebakindluse ja keerukusega, õppida õppima, toetada oma füüsilist ja emotsionaalset heaolu, säilitada füüsiline ja vaimne tervis ning suuta elada terviseteadlikkus ja tulevikku suunatud elu, näidata üles empaatiavõimet ja hallata konfliktne kaasavas ja toetavas kontekstis(EL, 2018).

Joonis 6. Enesemääratlus-, sotsiaalne ja õpipädevus tulemused

Vastustest selgub, et 64 vastajat, 89%, on enesemääratluspädevust saanud arendada, olles kollektiivi liige. Märkimisväärne on ka tulemus, et mitte ükski vastanutest ei leidnud, et nad

pole üldse saanud arendada eelmainitud pädevust. Uuringus osalejad on kinnitanud, et just enesemääratluspädevus on kõige paremini arenenud võtmepädevus, olles kollektiiviliige.

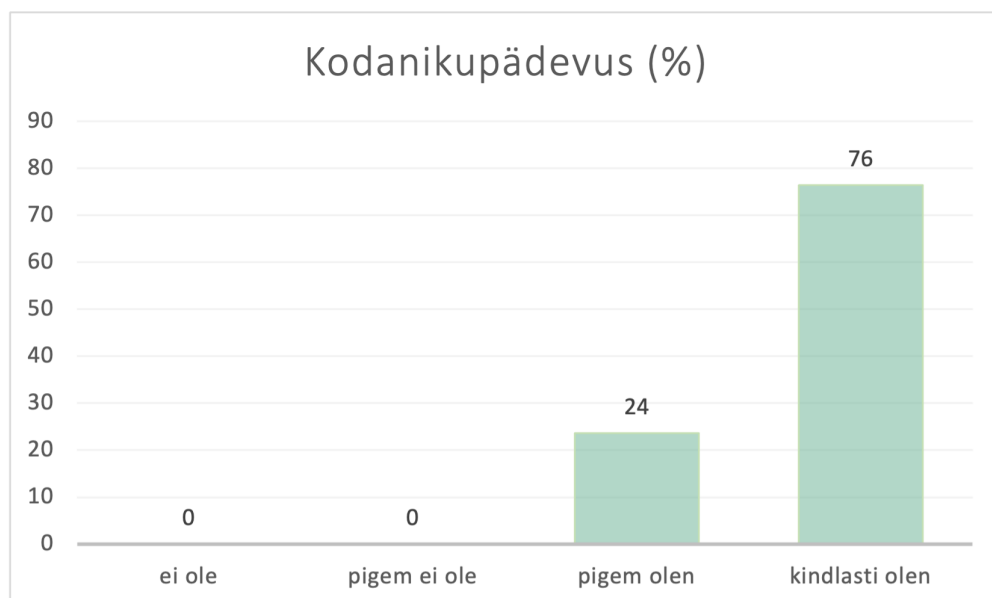
Näide 13: *Kuidas tulla toime kriitikaga, kuidas anda konstruktiivset tagasisidet tantsukaaslastele ja juhendajale. Pidev eneseanalüüs, et saada paremaks. Teiste analüüsimine, et neilt õppida. Miks ma tantsin?* (V45)

Näide 14: *See õpipädevus on kindlasti üks kõige esindatumatest, väga oluline hea ja tugeva koosseisu hoidmisel ja kasvatamisel. Tulemus paistab ka lavalaudadelt ning on kogu koosloome ja õppeprotsessi alustala. Kasutan igapäevaselt koosseisu ja treeneritega suheldes ja iganädalaselt treeningutes.* (V47)

Näide 15: *Kohaneda erinevate inimestega, oskus konflikte ennetada või lahendada, inimeste erinevuse mõistmine.* (V58)

Kodanikupädevus

Võime tegutseda vastutustundliku kodanikuna ning täielikult teostada oma kodanikuõigusi ja osaleda ühiskonnaelu: selleks peab inimene saama aru sotsiaalsetest, majanduslikest, õiguslikest ja poliitilistest kontseptsioonidest ja struktuurides ning ülemaailmsetest suundumustest ja kestlikkuse põhimõttest(EL, 2018).

Joonis 7. *Kodanikupädevus tulemused*

Kodanikupädevuse kogemine on samuti silmapaistva tulemusega, kuna kõik vastajad vastasid kas nad on kindlasti kogenud pädevuse arengut (76%) või pigem on (24%). Negatiivsemad

skaalad jäid ainukesena puutumata selle pädevuse juures ning see ka tõestab, et kindlasti on kodanikupädevus üks võtmepädevustest, mida saab arendada, olles rahvatantsukollektiivi liige.

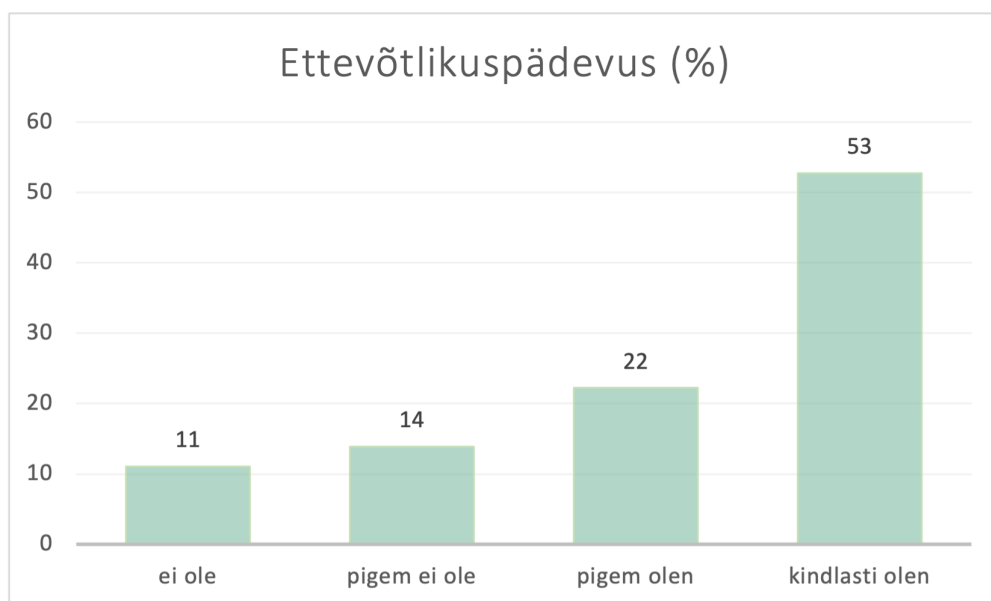
Näide 16: *Siin võib mõelda ka kodanikupädevust ansambli sees, et mitte lihtsalt tantsida oma hobiks, vaid anda ka ansamblile midagi omalt poolt tagasi, omapoolne panus.* (V09)

Näide 17: *Vabatahtlik valdkonna korraldusse panustamine. Nii rühma ja ansambli sees kui laiemalt.* (V58)

Näide 18: *Esinemine kõikvõimalikel eri liiki üritustel. Tantsupeol osalemine. Rahvatantsu ansamblite üritustel osalemine, nt Lihaselõdvestus, suvepäevad, ERRS ühiskontsertidel osalemine, Gaudeamusel osalemine jne.* (V68)

Ettevõtlikuspädevus

Võime tegutseda lähtuvalt võimalustest ja ideedest ning muuta need teiste jaoks väärtuseks. Selle aluseks loovus, kriitiline mõtlemine ja probleemide lahendamise oskus, algatusvõime ja sihikindlus ning võime teha koostööd, et kavandada ja hallata projekti, millel on kultuuriline, sotsiaalne või rahaline väärtus.

Joonis 8. *Ettevõtlikuspädevus tulemused*

Vastavalt uurimistulemustele selgub, et üle poolte vastanutest ehk 38 inimest, 53% nõustub, et on kindlasti saanud arendada ettevõtlikuspädevust, olles kollektiiviliige. Küll aga on ka

vastajaid, kes ei ole saanud arendada eelmainitud pädevust, kuid on toonud ka kõrvale näiteid, et ansamblis on olemas võimalus arengus, lihtsalt vastajal endal pole huvi olnud.

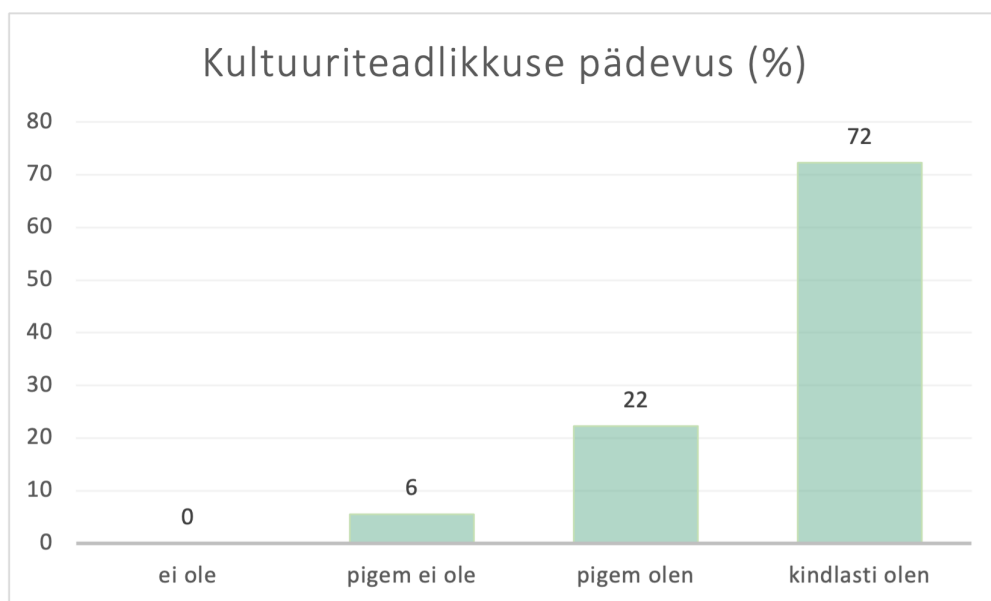
Näide 19: *Siseürituste korraldamine (jõulupeo korraldus ansamblile, rühma laagri korraldus, rühma suvepäevade korraldus)* (V16)

Näide 20: *Olen olnud põhipundis nii siseüritustel (eestvedaja) kui ka ansamblivälistel üritustel (Lihaselõdvestus - eelarve) või ka väiksemas rollis ansambli poolt korraldatud üritusel (Baltikum tantsib ja ERTAL).* (V24)

Näide 21: *Isiklikult ei ole, aga ansamblites on selleks suurepärane võimalus nt Kuljuses kabineti näol.* (V45)

Kultuuriteadlikkuse ja kultuurilise eneseväljenduse pädevus

Suutlikkus mõtestada ja austada seda, kuidas väljendatakse loomingulisi ideid ja kuidas edastatakse neid eri kultuurides läbi mitmesuguste kunsti- ja kultuurivormide. See hõlmab oma ideede ning oma kohta või rolli ühiskonnas puudutava käsituse mõistmist, arendamist ja väljendamist erinevatel viisidel ja eri kontekstides.

Joonis 9. Kultuuriteadlikkuse pädevus tulemused

Vastustest selgub, et mitte keegi vastajatest ei leia, et nad ei oleks saanud arendada kultuuriteadlikkuse pädevust, mis on küllalt oodatav tulemus, võttes arvesse asjaolu, et tegemist on rahvakultuuriga tegelevate kollektiividega. Lausa 72% vastanutest, mis on 52 inimest koguvalimist, leidis, et on kindlasti kokku puutunud eelmainitud pädevuse arenguga,

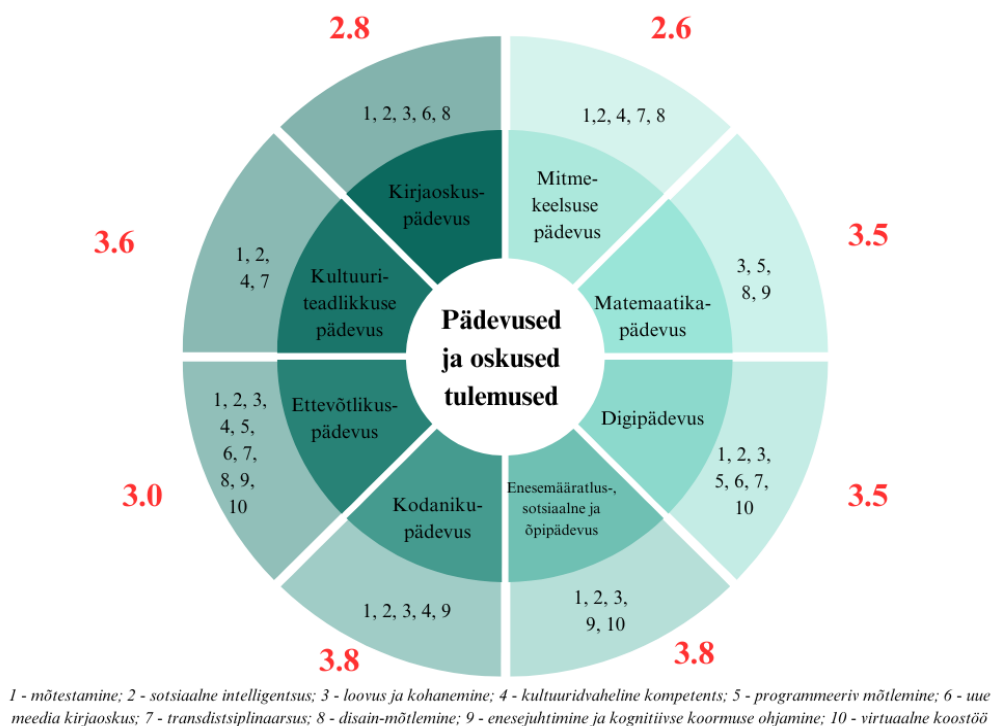
millest saab järeldada, et tegemist on ühe olulise võtmepädevusega, mida saab kollektiiviliikmena arendada.

Näide 22: *Kultuuriteadlikkus väljendub kindlasti ka Eesti-Läti-Leedu ansamblite koostöös, mis on aidanud nende kultuuritausta ja kombeid-traditsioone paremini mõista.* (V05)

Näide 23: *Kogu aeg, sest sisutu tants on mõttetu ja igav. Huvitav välisüritustel jälgida ka teiste kollektiivide (nii Eesti kui mujalt pärit) tõlgendusi.* (V45)

Näide 24: *Iga tantsu juurde käib karatker ja alati on väike väljakutse see õige karakter üles leida.* (V66)

Lisaks eelnevalt avatud kirjeldavale statistikale koondasin kõikide pädevusvaldkodade tulemused ning selle kui kõrgelt pädevuste arengut hinnati. Järgnev joonis (Joonis 10) ilmestab, kuidas pädevusvaldkonnad ja oskused on omavahel seotud.

Joonis 10. *Pädevused ja oskused tulemuste keskväärtused*

ARUTELU JA KOKKUVÕTE

Rahvatants on üks mitteformaalse õppimise viise, mille eesmärk on teadlikult ja eesmärgiga arendada uusi oskuseid ja kogemusi väljaspool traditsioonilist haridussüsteemi. Oluline aspekt mitteformaalhariduse ja -õppe juures on õpetava tähenduslikkus õppija jaoks ning mitmekülgsete oskuste arengu toetamine. Tudor (2016) toob välja, et mitteformaalse õppe olulisus erinevate vabatahtliku tegevuse ning rahvaspordi valdkonnas on kogemuste ja pädevuste arenguks eelkõige sobilik lähenemine. Samuti on Euroopa Liidu ära kirjeldatud võtmepädevused, mis kirjeldavad just universaalsete oskuste arendamise olulisust. Samuti on seda täpsemalt avanud OSKA oskuste meeskond (Kutsekoda, 2016).

Järgnevalt annan vastuse oma töös püstitatud uurimisküsimustele, toetudes eelmises peatükis kirjeldatud tulemustele.

Milliseid võtmepädevusi on võimalik arendada rahvatantsukollektiivis? Töö põhjal selgus, et rahvatantsukollektiivis osaledes on võimalik arendada kõiki Euroopa Liidu nõukogu poolt kirjeldatud võtmepädevusi (EL, 2018) vähemalt või suuremal määral, mida kinnitab ka Reinman (2021), enda magistritöös. Enim leiab tantsija enda jaoks seose enesemääratlus-, kodaniku- ja kultuuriteadlikkuse pädevusega, mis töö konteksti arvestades pole üllatuslik tulemus. Reinman (2021) leidis samuti enda magistritöös, et eelnevalt loetletud pädevused leidsid palju äramärkimist ning Samas on vastanute hinnangul oluliselt toetatud ka matemaatika- ja ettevõtluspädevuse arendamine. Vastanute põhjal on vähim toetatud mitmekeelsuspädevuse areng, mida võrreldes Reinman (2021), uuringuga on suurim erinevus, sest tantsukollektiivide puudub vajadus või võimalus treeningut läbi viia muus keeles, kuid koorilauljatel on repertuaarivalikul võimalus arendada mitmekeelsuspädevust.

Millist mõju avaldavad tegevused tema pädevuste arengule? Millisel määral oskab tantsija luua seoseid, kuidas võtmepädevused on seotud erinevate tegevustega? Nende uurimisküsimustega soovisin näha, millised tegevused toetavad vastajate arvates nimetatud võtmepädevuste arengut ning milliseid seoseid oskavad vastajad tuua vabavastustes kirjeldatud näidete põhjal. Kuigi enamik vastuseid on seotud tantsimise või rahvatantsukollektiivis osalemisega, on toodud seoseid ka oma töö- või argieluga. Näiteks on enesemääratlus-, sotsiaalne- ja õpipädevus see, kui toodi näitena juurde oskus kriitika või tagasisidega toime tulla, uute olukordadega kohaneda ning konfliktisituatsioonides toime tulla, ning kirjaoskuspädevuse juurde lisati näitena oskus ametliku sisuga kirju või turundustekste või artikleid koostada. Tantsumaailmaga seotud näiteid oli pea iga pädevuse juures, näiteks mõista ja lugeda joonised (matemaatikapädevus), suhelda digikeskkondades

(digipädevus), hoida ja kasvatada tugevat kollektiivi (enesemääratluspädevus), vabatahtliku töö kogemus (kodanikupädevus), siseürituste korraldamine (ettevõtlikuspädevus).

Vastavalt läbiviidud uuringule selgus, et rahvatantsuansamblis osalemine toetab mitmekesiste võtmepädevuste arengut kõikides valdkondades, kusjuures oluline on võtmepädevuste ja oskuste integreeritud rakendamine rahvatantsu toetavates tegevustes. Uuritavate sõnul on suur osa rahvatantsijate kogemusest seotud ürituste korraldamisega, mis arendab eelkõige nii sotsiaalsete oskuste, kui ettevõtlikuspädevuse arengut.

Leemet ja Ungro on toonud välja enda OSKA uuringus (2022), et enesejuhtimise, mõtlemis- ja lävimisoskuse tähtsus ning arendamine on oluline ning läbiviidud uuring kinnitas, et enesemääratlus-, sotsiaalne ja õpipädevus on üks kõige paremini arenenud pädevus olles kollektiiviliige ning mis on ka seotud tugevalt mitme oskusega, mida töö käigus avasin, nagu näiteks mõtestamine, sotsiaalne intelligentsus ja loovus ning kohanemine (Kutsekoda, 2016). Põlta jt (2021) tõid enda uuringus välja, et pädevuste arendamine mitteformaalõppes toimub vastavalt õppija vajadustest, soovidest ja ka nõudlusest ning seda kinnitab ka minu uuring, mis tõi välja, kuidas näiteks kirjaoskus- või digipädevust on olnud vaja arendada tantsijatel vastavalt saadud uuele rollile.

Kokkuvõtvalt saab öelda, et rahvatants ning ansambli tegevustes osalemine toetab võtmepädevuste arengut, mis omakorda on üliolulised ning rakendatavad noore inimese sisenemisele tööturule. Lisaks võib nii selle uuringu kui ka eelnevate (Reinman, 2021) tulemusel väita, et mitteformaalõpe pakub traditsioonilisest haridusest erinevat lähenemist pädevuste arenguks, kus peamiseks märksõnaks on pädevuste ja oskuste rakendamise interdistsiplinaarsus. Rahvatants seejuures pakub kõikide võtmepädevuste lõikes arenguvõimalusi, kuigi fookus on eelkõige rahvatantsu kunstil ja rahvapärimees hoidmisel.

Kõiki tulemusi silmas pidades tuleks aga arvestada ka töös esinevate piirangutega. Ühe piiranguga võib välja tuua selle, et küsitluses oli kõikide pädevuste juurde toodud ka minupoolne näide. Näiteks matemaatika-pädevuse selgituse kõrval seisis lisaks pädevuse kirjeldusele selgitusena ka oskus lugeda tantsujuoniseid, mõista päri- ja vastupäeva liikumisi, tajuda takte ja tantsude liikumisi. Kõik see võis suunata vastajaid nii selle kui ta teiste pädevuste juures oma kogemusest lähtuvalt sarnastele olukordadele mõtlema, samas ei oleks need võinud üles kerkida siis, kui uuringus oleks kasutatud intervjuusid. Lisaks võib töö piiranguna välja tuua sellegi, et uuring viidi läbi vaid tantsijate vaatevinklist, ning puudu on näiteks juhendajate seisukohad. Arvesse peaks võtma sedagi, et uuringusse on kaasatud vaid rahvatantsuansamblite tantsijad ning pilt võib erineda sellest, kui viia uuring läbi harrastusrühmade tantsijate seas.

Usun, et artikkel annab lisandväärtus ja on põnev lugemine nii rahvatantsijatele, kes saavad aimu võtmepädevustest ning nende mõjust kui ka ülikoolidele ning kollektiivide juhendajatele, sest toon tantsijate vastuste põhjal näidetena välja selle, milliseid pädevusi on kollektiivis osalemine arendanud. Antud teadmine võib aidata mõtestada juhendajal olulisust, miks on vajalik kollektiivi ja tantsijate pidev kaasamine ning toetamine vajalik. Minu artikkel annab hea aluse, et uurida teemat edasi laiemalt, kaasates nii juhendajate vaadet kui ka harrastusrühmasid ning viies läbi nendega fookusrühma intervjuud, et veelgi rohkem kogemusi mõtestada ja mõista.

ALLIKAD

- Bjorklund, B. R., & Bee, H. L. (2015). *The journey of adulthood* (8th ed.). Pearson.
- Colley, H., Hodkinson, P., & Malcolm, J. (2002). *Formal, non-formal and informal learning: Which ways forward?* <https://www.cambridgeassessment.org.uk/Images/665425-formal-non-formal-and-informal-learning-what-are-they-and-how-can-we-research-them-.pdf> (26.12.2024)
- Deksnis, A. (2024) *Mitteformaalõppe ja tööelu lõimimise võimalused* [Magistritöö, Tallinna Ülikool]. ETERA. <https://www.etera.ee/s/6e4nFL3qxp>
- Di Rienzo, P. (2020) Making informal adult learning visible. The Recognition of the third sector professionals' Key Competences. *Education Sciences*, 10(9), 228. <https://doi.org/10.3390/educsci10090228>
- Eesti Keele Instituut (2024). *Võtmepädevused*. <https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/har/v%C3%B5tmep%C3%A4devused/1/est> (22.12.2024)
- EL Nõukogu (2018). Euroopa Liidu Nõukogu soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes. *Euroopa Liidu Teataja*, C 189/1. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=ET](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=ET) (11.06.2024)
- Gedviliene, G., & Bortkeviciene, V. (2013) The importance of key competences in the context of lifelong learning. *ICERI 2013 Proceedings*, 4646-4653
- Haridus- ja teadusministeerium (2020). *Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035*
- Haridus- ja teadusministeerium (2024). *Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine*. <https://www.hm.ee/võta> (13.06.2024)
- Kukk, K. (2016) *Rahvatantsijate kulgemise kogemused ja hoiakud rahvatantsu kui rekreatiivse tegevuse suhtes*. [Bakalaukursetöö, Tallinna Ülikool]. ETERA. <https://www.etera.ee/s/n5GGotC2wl>

Kutsekoda. (2016). *Tulevikutrendid: Kuidas muudavad majandus ja tehnoloogia töötamist ning õppimist aastani 2035?* OSKA: Tööjõu- ja oskuste vajaduse seire- ja prognoosisüsteem.

<https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2016/04/Tulevikutrendid-1.pdf>

Lagerspetz, M. (2017). *Ühiskonna uurimise meetodid: sissejuhatus ja väljajuhatus*. Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus

Laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivide toetamise määrus (11.05.2021). *Riigi teataja*. Kasutatud 14.06.2024 <https://www.riigiteataja.ee/akt/112052021013?leiaKehtiv>

Leemet, A., & Ungro, A. (2022) *Tööelu üldoskuste klassifikatsioon ja tulevikuvajadus*.

<https://uuringud.oska.kutsekoda.ee/uuringud/toelu-uldoskutse-klassifikatsioon-tulevikuvajadus> (25.12.2024)

Märja, T., Jõgi, L., Lõhmus, M. (2021) *Andragoogika. Raamat täiskasvanute õppimisest ja õpetamisest*. Tartu: Kirjastus ATLEX

Neostus, A. (2015) *Tantsuharrastust mõjutavad tegurid rahvatantsijatel tantsuansabli Kuljus näitel*. [Bakalaurusetöö, Tallinna Ülikool]. ETERA. <https://www.etera.ee/s/N6H0mPDZKs>

OECD. (2014). *Skills at work: How skills and their use matter in the labour market*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/5jz44fdfjm7j-en>

Statistikaamet. (2024). *3 oskust, mida Eesti ettevõtted peavad töötajate juures oluliseks*.

<https://www.stat.ee/et/uudised/3-oskust-mida-eesti-ettevotted-peavad-tootajate-juures-oluliseks> (23.12.2024)

Tudor, S. L. (2012). The role of non-formal and informal education in competences training: Transversal competences. *IEEE Global Engineering Education Conference (EDUCON)*, 2012, 1–4. <https://doi.org/10.1109/EDUCON.2012.6201143>

Virkus, S. (2010). Õpiobjekt: “Infokäitumise, info hankimise ja otsingu ning infopädevuse uurimise meetodid”. *Uurimistöö protsess. Metodoloogia ja meetodid*. Loetud aadressil

<https://www.tlu.ee/~sirvir/Infootsingu%20teooria/Infokaitumise.%20info%20hankimise%20ja%20%20otsingu%20ning%20infopadevuse%20uurimise%20meetodid/index.html>

(28.12.2024)

Põlda, H., Roosalu, T., Karu, K., Teder, L., & Lepik, M. (2021). Üldpädevuste kujundamine ja osaliste agentsus mitteformaalõppes. *Eesti Haridusteaduste Ajakiri*, 9(1), 60–87. <https://doi.org/10.12697/eha.2021.9.1.03>

Reinman, J. (2022) *Muusikaharrastajate ja dirigentide arusaamad võtmepädevuste arendamisest ülikoolide muusikakollektiivides* [Magistritöö, Tallinna Ülikool]. ETERA. <https://www.etera.ee/s/GDnqNVwgpE>

LISA 1

1. Millises tantsuansamblist tantsid?

Kuljus; Soveldaja; TÜRKA; Tarbatu

2- Mis aastal liitusid tantsuansambliga? (sellega välistan inimesed, kes on sattunud valimisse, kuid ei sobi – tingimus on kaks aktiivset hooaega, ehk siis alates 2022 aastat liitunud sobivad)

3. Kas enne tantsuansambliga liitumist olid juba ka varasemalt rahvatantsuga tegelenud?

Jah; ei

Järgnev osa annab vastused minu uurimisküsimustele - Milliseid võtmepädevusi on võimalik arendada rahvatantsukollektiivis? Kas tantsija hindab kollektiiviliikmena ja protsessis olles kogu tervikpilti – millist mõju avaldavad tegevused tema pädevuste arengule? Millise määral oskab tantsija luua seoseid, kuidas võtmepädevused on seotud erinevate tegevustega?

Kirjaoskuspädevus

Kirjaoskus on suutlikkus teha kindlaks, mõista, väljendada ja tõlgendada kontseptsioone, tundeid, fakte ja arvamusi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades selleks visuaalseid, audio- ja digivahendeid eri ainedistsipliinides ja kontekstides. See tähendab võimet suhelda teistega kohasel viisil, loovalt ja tulemuslikult.

Kirjaoskuse arendamine on aluseks edaspidisele õppimisele ja edaspidisele keelelisele suhtlusele. Sõltuvalt kontekstist saab kirjaoskust arendada emakeeles, koolis õpetamisel kasutatavas keeles ja/või mõnes riigi või piirkonna ametlikus keeles.

Näiteks - aruannete, juhendite, infokirjade, konkreetsete juhiste jms koostamine.

4. Olen saanud rahvatantsijana arendada kirjaoskuspädevust, olles kollektiivi liige.

1- Ei ole; 2- Pigem ei ole; 3- Pigem olen; 4- Kindlasti olen

Soovi korral too näide.

Mitmekeelsuse pädevus

See pädevus on määratletud kui suutlikkus kasutada suhtlemisel eri keeli kohasel viisil ja tulemuslikult. Suures osas on selle puhul tegemist samade oskustega kui kirjaoskuse puhul: see põhineb suutlikkusel mõista, väljendada ja tõlgendada kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi nii suuliselt kui ka kirjalikult (kuulamine, rääkimine, lugemine ja kirjutamine) mitmesugustes ühiskondlikes ja kultuurilistes situatsioonides, lähtudes inimese vajadustest ja soovidest. Mitmekeelsuse pädevus ühendab endas ajaloolise mõõtme ja kultuuridevahelised pädevused. See põhineb suutlikkusel orienteeruda eri keelte ja meedialiikide vahel, nagu on osutatud Euroopa keeleõppe raamdokumendis. Asjakohasel

juhul võib see sisaldada emakeelepädevuste säilitamist ja arendamist ning riigi ametliku keele omandamist.

Näiteks - erinevatel rahvusvahelistel festivalidel osalemine, külaliste võõrustamine Eestis jms.

5. Olen saanud rahvatantsijana arendada mitmekeelsuspädevust, olles kollektiivi liige.

1- Ei ole; 2- Pigem ei ole; 3- Pigem olen; 4- Kindlasti olen

Soovi korral too näide.

Matemaatikapädevus ning loodusteadus-, tehnoloogia- ja inseneriteaduste pädevus

Matemaatikapädevus on suutlikkus arendada ja rakendada matemaatilist mõtlemist ja arusaamist, et lahendada mitmesuguseid igapäevaelus tekkivaid küsimusi. Hea arvutamisoskuse saavutamisel on rõhuasetus protsessil ja tegevusel ning samuti teadmistel. Matemaatikapädevus hõlmab vähemal või suuremal määral ka suutlikkust ja soovi kasutada matemaatilist mõtlemist ning esitusviise (valemid, mudelid, skeemid, graafikud).

Loodusteaduspädevus osutab suutlikkusele ja soovile selgitada loodust, kasutades probleemküsimuste püstitamiseks ning tõenditel põhinevate järelduste tegemiseks teadmisi ja meetodikat, sealhulgas vaatlust ja katsetamist. Tehnoloogia- ja inseneriteaduste pädevuse all mõistetakse nende teadmiste ja meetodite rakendamist inimeste soovide või vajaduste teenistusse. Loodusteaduspädevus ning tehnoloogia- ja inseneriteaduste pädevus eeldavad arusaamist inimtegevuse põhjustatud muutustest ja üksikisiku vastutusest.

Näiteks - tantsujooniste lugemine, loogiline mõtlemine (päripäeva-vastupäeva liikumised), oskus taktiosasid lugeda ning mõista jms.

6. Olen saanud rahvatantsijana arendada matemaatikapädevust ning loodusteadus-, tehnoloogia, inseneriteaduste pädevust, olles kollektiivi liige.

1- Ei ole; 2- Pigem ei ole; 3- Pigem olen; 4- Kindlasti olen

Soovi korral too näide.

Digipädevus

Digipädevus seisneb suutlikkuses kasutada digitehnoloogiaid oskuslikult, kriitiliselt ja vastutustundlikult õppimise, töö, meelelahutuse ja ühiskonnaelus osalemise eesmärgil. See hõlmab teabe- ja andmekirjaoskust, teabevahetust ja koostööd, meediapädevust, digitaalse infosisuloomist (sealhulgas programmeerimist), turvalisust (sealhulgas digitaalset heaolu ja küberjulgeolekuga seotud pädevusi), intellektuaalomandi õigustega seotud küsimusi ning probleemide lahendamist ja kriitilist mõtlemist.

Näiteks - andmebaaside korrashoid, digiarhiivi kasutamine ja uuendamine jms.

7. Olen saanud rahvatantsijana arendada digipädevust, olles kollektiivi liige.

1- Ei ole; 2- Pigem ei ole; 3- Pigem olen; 4- Kindlasti olen

Soovi korral too näide.

Enesemääratlus-, sotsiaalne ja õpipädevus

Enesemääratlus-, sotsiaalne ja õpipädevus on suutlikkus ennast analüüsida, hallata tõhusalt aega ja teavet, teha konstruktiivset koostööd, olla kohanemisvõimeline ning korraldada oma õpitegevust ja karjääri. See hõlmab suutlikkust tulla toime ebakindluse ja keerukusega, õppida õppima, toetada oma füüsilist ja emotsionaalset heaolu, säilitada füüsiline ja vaimne tervis ning suuta elada terviseteadlikku ja tulevikku suunatud elu, näidata üles empaatiavõimet ja hallata konflikte kaasavas ja toetavas kontekstis.

Näiteks - (keerukate) tantsude õppimine, rühmakaaslastega suhtlemine, juhendajatega suhtlemine jms.

8. Olen saanud rahvatantsijana arendada enesemääratlus-, sotsiaalseid ja õpipädevust, olles kollektiivi liige.

1- Ei ole; 2- Pigem ei ole; 3- Pigem olen; 4- Kindlasti olen

Soovi korral too näide

Kodanikupädevus

Kodanikupädevus on võime tegutseda vastutustundliku kodanikuna ning täielikult teostada oma kodanikuõigusi ja osaleda ühiskonnaelus; selleks peab inimene saama aru sotsiaalsetest, majanduslikest, õiguslikest ja poliitilistest kontseptsioonidest ja struktuuridest ning ülemaailmsetest suundumustest ja kestlikkuse põhimõttest.

Näiteks - osalemine tantuspildudel, erinevatel rahvatantsualgatuste/mõttetalgutel osalemine jms.

9. Olen saanud rahvatantsijana arendada kodanikupädevust, olles kollektiivi liige

1- Ei ole; 2- Pigem ei ole; 3- Pigem olen; 4- Kindlasti olen

Soovi korral too näide

Ettevõtlikkuspädevus

Ettevõtlikkuspädevus viitab inimese võimele tegutseda lähtuvalt võimalustest ja ideedest ning muuta need teiste jaoks väärtuseks. Selle aluseks on loovus, kriitiline mõtlemine ja probleemide lahendamise oskus, algatusvõime ja sihikindlus ning võime teha koostööd, et kavandada ja hallata projekte, millel on kultuuriline, sotsiaalne või rahaline väärtus.

Näiteks - ansambelis sise- ja/või välisürituste korraldamine, projektide kirjutamine, turundustegevused, eelarvete korrashoid jms.

10. Olen saanud rahvatantsijana arendada ettevõtlikuspädevust, olles kollektiivi liige

1- Ei ole; 2- Pigem ei ole; 3- Pigem olen; 4- Kindlasti olen

Soovi korral too näide

Kultuuriteadlikkuse ja kultuurilise eneseväljenduse pädevus

Kultuuriteadlikkuse ja kultuurilise eneseväljenduse pädevus tähendab, et mõistetakse ja austatakse seda, kuidas väljendatakse loomingulisi ideid ja kuidas edastatakse neid eri kultuurides läbi mitmesuguste kunsti- ja kultuurivormide. See hõlmab oma ideede ning oma kohta või rolli ühiskonnas puudutava käsituse mõistmist, arendamist ja väljendamist erinevatel viisidel ja eri kontekstides.

Näiteks - läbi tantsude ja karakteri etendata lugu.

11. Olen saanud rahvatantsijana arendada kultuuriteadlikkuse ja kultuurilise eneseväljenduse pädevust, olles kollektiivi liige

1- Ei ole; 2- Pigem ei ole; 3- Pigem olen; 4- Kindlasti olen

Soovi korral too näide

Aitäh!

Täna sind veelkord, et võtsid aja ning andsid omapoolse panuse, et saaksin enda uurimisteemat süvitsi vaadelda.

Kui soovid seminaritöö tulemustega tutvuda, palun jäta siia enda email.